

Bilag.

DANMARKS NATIONALBANK

København

Den 20. Januar 1948.

*Ministeriet for Handel, Industri og Søfart,
Slotsholmsgade 10, K.*

I Lighed med i Fjor har Handelsministeriet ved Skrivelse af 12. Januar 1948 anmodet Danmarks Nationalbank om en Udtalelse i Anledning af, at Tillægslovene til Bankloven og Sparekasseloven udløber ved Finansaarets Udgang.

Som det vil erindres, udtalte Nationalbanken i Fjor — jfr. Skrivelse af 11. Januar 1947, som er aftrykt i Bankens Beretning for 1946 —, at Banken maatte anbefale, at Tillægslovene blev forlænget uændrede for et Aar, idet Banken følte sig overbevist om, at det vilde være muligt under Benyttelse af Dispensationsbestemmelserne at forene Næringslivets Krav om Pengemidler med Kravene til Opretholdelse af sunde Pengetilstande i Danmark.

Tillægslovene blev imidlertid forlænget saaledes, at de ekstraordinære Likviditetsbestemmelser blev ændret væsentligt, og den gennemsnitlige Bindingsprocent for Indskudsmidler blev paa det nærmeste halveret.

Udviklingen i Tiden siden 1. April 1947 har vist, at Ændringen af Tillægslovene har givet Mulighed for en betydelig Vækst i Pengeinstitutternes Udlaan. For Bankernes Vedkommende er Udlaanene saaledes i Tiden fra 31. Marts til 31. December 1947 steget med 648 Mill. Kr. eller rundt regnet ca. 25 pCt. For Sparekassernes Vedkommende er Udlaanene i de store Sparekasser med Indskudskapital paa over 5 Mill. Kr. fra 31. Marts til 30. November 1947 steget med 143 Mill. Kr. eller med ca. 8 pCt. Stigningen i Udlaanene har været saa stærk, at der efter Nationalbankens Formening er Grund til at se paa den med Betænkelighed. Det er naturligt, at især Bankerne i Tiden efter Befrielsen har forøget Udlaanene til Genopbygningen og til Igangsættelse af de Virksomheder, der havde været hemmet under Besættelsen. Ved Bedømmelsen af Udlaanenes Vækst maa det imidlertid erindres, at Næringslivet under den store Pengerigelighed har ganske andre Muligheder for Selvfinansiering end tidligere, og nye Udlaan vil under de raadende Forhold bidrage til at forstærke Efterspørgselen efter det begrænsede Udbud af Raavarer, Arbejdskraft m. m. Nationalbanken er derfor af den Anskuelse, at de Muligheder, der ved Ændringen af Tillægslovene blev givet Pengeinstitutterne for at forøge Udlaanene i Tiden efter 1. April 1947, har bidraget til en Forstærkelse af de Inflationstendenser, som i øvrigt er til Stede i det økonomiske Liv. Nationalbanken har da ogsaa følt sig foranlediget til at rette Henvendelse til samtlige Banker og Sparekasser om i Samfundets Interesse at vise stor Tilbageholdenhed med nye Udlaan.

Nationalbanken har ved Henvendelsen til Pengeinstitutterne om Udlaanene endvidere taget i Betragtning, at der under den anspændte Valutasituation gennemføres en Forøgelse af Eksporten af de i Indlandet fremstillede Forbrugsvarer og en Indskrænkning i Tilførslerne af Forbrugsvarer udefra. I samme Omfang som disse Bestræbelser krones med Held og der fremtræder et Eksportoverskud, vil den i Landet forhaandenværende Pengemængde blive forøget, og der vil da indtræde et endnu større Misforhold mellem Udbud af Varer og de rigelige Pengemængder, som er til Raadighed for Befolkningen.